

Proloog

‘Ik ben je moeder niet, ik ben je oma. Papa is je vader niet, hij is je opa. En Paul is niet je broer, maar je oom.’ Vol ongelooft staart het vijftienjarige Rietje naar maman. ‘En je zusje Mimi is eigenlijk je moeder.’

Het meisje versteent. De woorden dringen niet helemaal tot haar door, niet meteen. Te veel ineens, te groot om te bevatten. Naarmate de betekenis van de onthulling naar binnen sijpelt, zinkt de bodem onder haar voeten weg en stort haar zorgeloze bestaan als een kaartenhuisje in elkaar. Helemaal murw staart ze naar de bronzen buste waar ze elke week verse bloemen voor neerzet, het afgodsbeeld van de familie Jongbloed.

‘Mijn moeder?’ Maman knikt. Het meisje voelt zich verraden door de levenden en de doden. Zij is niet wie zij is, zij is eigenlijk niemand, niet meer dan de inzet van een duister spelletje dat haar geliefden met haar hebben gespeeld.

‘Is mijn moeder nog in leven?’

‘Je was nauwelijks één jaar oud toen zij overleed.’

Sinds haar geboorte heeft de familie dat geheim onder de hoed gehouden, levend in de vrees voor deze dag die hun verleden, hun heden en hun toekomst op zijn kop zou zetten. Al die tijd was maman bang dat een onverhoedse loslippigheid hun wereld in een oogwenk onderuit zou halen. Welke toekomst was een onwettig kind, tijdens de oorlog verwekt door een landverrader bij hun enige dochter, beschoren? Omdat er geen goede manier bestaat om een leugen als deze te onthul-

len, heeft maman vandaag gekozen voor de korte pijn, ook al zou het meisje een goed deel van haar leven nodig hebben om de klap te verwerken.

‘En mijn vader dan?’

De vloek die mevrouw Jongbloed destijds heeft afgeroepen over de minnaar van haar dochter, oud genoeg om haar vader te zijn, komt vandaag op haar neer.

‘Un Flamand.’ Ze breekt bijna haar tong over het woord, doet niet de minste moeite om haar minachting te verbergen voor wat zij beschouwt als een menselijke ondersoort. Een Vlaming, godbetert. Haar vaderland is België. ‘Hij zit in de gevangenis. In 1948 werd hij veroordeeld tot de doodstraf.’

Welke halsmisdad moet een man begaan om de doodstraf te verdienen? De vraag of hij misschien haar moeder heeft vermoord komt spontaan bij het meisje op, maar zij stelt hem niet.

‘Weet hij van mijn bestaan af?’

‘Ja, maar dat is ook alles.’

‘Ik wil hem bezoeken,’ zegt Rietje kordaat.

De bijwijlen panische angst dat deze man, die zijn aanbeden dochter Mimi tijdens de oorlogsjaren in de diepste van alle afgronden heeft meegesleurd, weer zou opdoemen, is Victor Jongbloed blijven achtervolgen.

‘Dat zal niet gebeuren.’

‘Ik wil hem leren kennen, ik wil alles weten over hem en mijn moeder, ik wil weten waarom ze mij op de wereld hebben gezet.’

‘Je bent een liefdeskind, Rietje.’

De woorden komen uit de mond van maman. Voor het meisje is de verwarring compleet.

‘Hoe heet hij?’

‘Herman Note.’